

[Thomas Christensen.]

beregning til et fast beløb, skyldes det jo bl. a., at realværdien er så uhyre forskellig her i landet, og når vi har ment det rigtigt at sætte et loft, er det, fordi vi tror, at de, der mener at have råd til at erhverve sig større ejendomme, sikkert også vil være dem, der har lettest ved at skaffe sig den nødvendige kredit. Vi kan derfor ikke stemme for de konservatives ændringsforslag om at gå op til 70.000 kr.; det vil vi stemme imod. Derimod vil vi anbefale at stemme for den nye paragraf om de 5 mill. kr. om året til tilskud; det er en god hjælp til lånet.

Svend Haugaard: Jeg skal heller ikke genoptage diskussionen med hr. Niels Ravn. Jeg har blot lidt svært ved at tage den kolossale konservative iver for at hjælpe de unge, når jeg tænker på partiets stilling til sammenlægningsgrænser og kornordninger — ikke mindst i relation til bylandmændenes ret ubegrænsede rettigheder til at opkøbe jord.

Med hensyn til det lovforslag, vi her behandler, må jeg sige, at der er opnået en hel del forbedringer under udvalgsarbejdet; men der er dog stadig ret væsentlige ting igen, som jeg gerne havde set ændret.

Jeg vil gerne takke ministeren, fordi han gik med til en ændring af aldersgrænsen fra 35 år til 40 år; der er dog her tale om ca. 15 pct. af de nyetablerede inden for denne aldersgruppe, og det er mit indtryk, at procenten med lidt hjælp af økonomisk art kan stige, fordi der går en del i andre erhverv, som tidligere har været i landbruget, og som nok kan ønske sig tilbage som selvstændige landmænd, hvis den økonomiske mulighed viser sig. Både for deres egen skyld, og fordi landbruget har god anvendelse for dem, ville det være forkert ikke at hjælpe dem lige så vel som de noget yngre.

Det er også i orden, at maksimumsgrænsen i areal ændres til en maksimumsgrænse i kroner handelsværdi, således at beløbet ikke stiger yderligere, når grænsen er nået, men i øvrigt fordeles til alle. Jeg havde gerne set en lidt lavere lånegrænse til fordel for en højere procent af handelsværdien end de 20 pct., som lovforslagets § 3 giver mulighed for; og jeg må derfor

naturligvis stemme imod det konservative ændringsforslag om at lade lånebeløbet gå helt op til 70.000 kr., hvilket efter de anviste regler vil betyde en handelsværdi på over 1 mill. kr. imod lovforslagets 600.000 kr.

Derimod ville det have været rimeligt, synes jeg, at støtte en overgangsordning, så der ikke blev så stor forskel på dem, der overtager ejendommen lige før og lige efter den 1. april, samt endvidere at gå op fra 90 pct. til 100 pct. af handelsværdien som pantesikring; men det har det altså ikke været muligt at opnå enighed om.

Under udvalgsforhandlingerne har flere nævnt risikoen for, at forbedrede lånemuligheder vil hæve handelsværdien, så det bliver sælgerne, der får det største udbytte af loven. Man kan naturligvis ikke helt afvise, at der kan være en tendens hertil, men vi kan da ikke så godt gøre lånemulighederne dårligst mulige i håb om, at det skal blive billigere for dem, der skal købe. Derimod kan man stille efter at lave ordninger til støtte, som har mindst muligt prishævende virkninger, og det synes jeg i øvrigt at vi med lovforslaget her som helhed gør.

I øvrigt skal man huske, at de høje ejendomspriser ikke er høje først og fremmest på grund af den landbrugsmæssige efterspørgsel, men på grund af efterspørgsel fra landbruget uvedkommende interesser, som, takket være den alt for lempelige vurdering af lystgårdsbegrebet og vore mangelfulde jordlove, ser en sikker spekulationsgevinst i at købe jord. Den største hjælp til de unge — det siger jeg også til hr. Niels Ravn — der vil i gang med eget landbrug, kan vi give ved at begrænse denne efterspørgsel, ved at nedsætte de skattemæssige fordele og spekulationsgevinsterne; men når vi kommer til denne side af sagen, så hører både venstres og de konservatives interesse for den unge landmand brat op.

Jeg beklager, at der ikke i denne omgang har været interesse for at gennemføre en ordning, hvorved der til unge nyetablerede kan gives statskaution efter lignende retningslinjer som for de studerende. Da selvstændig virksomhed såvel i landbrug som i en række andre erhverv er i alvorlig fare, især på grund af de vanskelige finansierings-